

Automatisk kontroll av utbetalningen av rehabiliteringspenning med stöd av en lagändring som trädde i kraft 1.1.2025

1 Allmänt

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (15.7.2005/566) 24 § som följer:

24 § (5.12.2024/730)

Rehabiliteringspenning för väntetid och mellanliggande tid

Rehabiliteringspenning kan också betalas för den tid då rehabiliteringsklienten väntar på att rehabiliteringen ska börja (väntetid) samt för tiden mellan rehabiliteringsperioder (mellanliggande tid), om det behövs för att trygga att en i 6 eller 7 a § avsedd yrkesinriktad rehabilitering eller en rehabilitering som berättigar till i 20 § avsedd rehabiliteringspenning för unga framskrider samt för att trygga att rehabiliteringsklienten får sin försörjning. Rehabiliteringsklienten har rätt till rehabiliteringspenning för väntetiden och den mellanliggande tiden om han eller hon inte under samma tid får utkomst av exempelvis arbete.

Rehabiliteringspenningen under väntetiden och den mellanliggande tiden betalas minskad med 20 procent och för högst tre månader per kalenderår, beräknat separat för vardera grunden, om det inte för tryggande av utkomsten och rehabiliteringens framskridande finns någon särskild anledning att betala den för en längre tid.

Från och med 1.1.2025 kan klienten få rehabiliteringspenning för unga för mellantiderna inom rehabiliteringen endast när det är nödvändigt för att trygga rehabiliteringens framskridande och utkomst. Tidigare hade den som fick rehabiliteringspenning för unga alltid rätt till rehabiliteringspenning under mellantiden, oftast under sommarlovet under studierna.

Från och med 1.1.2025 beviljas rehabiliteringspenning för unga för läsåret och i fortsättningen skickas ett s.k. sommartidsbrev även till dem som får rehabiliteringspenning för unga, där klienten ombeds meddela om studier och arbete under sommartiden samt om fortsatta studier. Utifrån inkommen utredning avgör FPA om rehabiliteringspenning för

5.2.2025

unga kan betalas ut under tiden för deltagande i rehabilitering eller under mellantiden mellan rehabiliteringen. Förfarandet är motsvarande för en klient som får rehabiliteringspenning på basis av utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering. Det är nödvändigt att bevilja rehabiliteringspenning för unga för ett läsår i taget för att rätten till rehabiliteringspenning för unga ska kunna bedömas på det sätt som lagen förutsätter även i fråga om mellantiderna inom rehabiliteringen.

I processen behandlas klienter vars förmånssituation i Rehabiliteringspenningen ska kontrolleras. Mjukvaruroboten kontrollerar kundens allmänna situation samt de villkor som förhindrar automatisk hantering. Om det inte finns några hinder för hanteringen av arbetet, kontrollerar mjukvaruroboten kundens beslut. Ett administrativt förmånsbeslut ges till kunden skriftligen. Om kunden har avstått från papperspost via Folkpensionsanstaltens e-tjänst (MittFPA), skickas beslutet endast via MittFPA.

2 Förvaltningslagens villkor för automatiserat avgörande

Det automatiserade förfarandet för avgörande baserar sig på 8 b kap. i förvaltningslagen. Automatiserade beslut om rehabiliteringspenning uppfyller de krav som anges i 8 b kap. i förvaltningslagen. Ärenden som avgörs automatiserat förutsätter inte prövning från fall till fall. Beslutet fattas på basis av de behandlingsregler som fastställts av människor i förväg. I behandlingsreglerna definieras begränsningar på basis av vilka ett avgörande alltid överförs till en fysisk person. Det automatiska lösningsförfarandet är begränsat till de personkunder som eventuellt påverkas av lagändringen som trädde i kraft 1.1.2025.

Enligt 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen är en förutsättning för automatiserade avgöranden att den fysiska person som avgörandet avser avgiftsfritt till alla delar får begära omprövning av avgörandet genom en omprövningsbegäran enligt 7 a kap. eller ett jämförbart rättsmedel som behandlas hos den myndighet som har fattat beslutet eller hos en myndighet som hör till samma personuppgiftsansvarige som den beslutande myndigheten. Den som är missnöjd med ett beslut enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner

5.2.2025

och rehabiliteringspenningförmåner kan söka ändring i beslutet genom besvär hos besvärsnämnden för social trygghet och den som är missnöjd med besvärsnämndens beslut genom besvär hos försäkringsdomstolen.

Med stöd av 53 g § 1 mom. i förvaltningslagen ska det av förvaltningsbeslutet framgå om ärendet har avgjorts automatiserat samt var det beslut om införande som avses i 28 d § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen finns att tillgå. I ett förvaltningsbeslut som Folkpensionsanstalten fattar automatiserat anges att ärendet har avgjorts automatiserat på det sätt som avses i 53 e § i förvaltningslagen. I förvaltningsbeslutet antecknas dessutom adressen till Folkpensionsanstaltens webbplats, där detta beslut om införande finns att få. Med stöd av 53 g § 3 mom. i förvaltningslagen anges inte namn på en person som ger ytterligare uppgifter i beslutet. I beslutet anges dock kontaktuppgifter, så att personen som avgörandet avser vid behov kan begära ytterligare information om beslutet.

3 Förvaltningslagens förutsättningar för automatiserat avgörande

Enligt 28 a § 1 mom. i informationshanteringslagen ska myndigheten dokumentera uppgiftsfördelningen mellan de personer som ansvarar för att skyldigheterna enligt 6 a kap. i informationshanteringslagen fullgörs. Folkpensionsanstalten har dokumenterat uppgiftsfördelningen i ett separat dokument.

Enligt 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen ska myndigheten säkerställa att behandlingsreglerna för ett automatiserat beslutsförfarande dokumenteras så tydligt och heltäckande att deras lagenlighet kan påvisas. Av behandlingsreglerna ska det särskilt framgå hur man säkerställer att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande, hur ärendet utreds tillräckligt och korrekt, inklusive hörande, samt hur avgörandet motiveras eller varför det inte behöver motiveras. Folkpensionsanstalten har dokumenterat behandlingsreglerna i ett separat dokument.

5.2.2025

Enligt 28 b § i informationshanteringslagen ska myndigheten innan ett automatiserat beslutsförfarande införs och när förfarandet ändras under användningstiden säkerställa att förfarandet motsvarar den dokumentation som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen, dvs. behandlingsreglerna för förfarandet. Dessutom ska myndigheten säkerställa ett gott språkbruk i automatiserat upprättade handlingar som ges till personen som avgörandet avser och att de centrala åtgärderna inom kvalitetssäkringen dokumenterats. Enligt 28 c § i informationshanteringslagen ska myndigheten övervaka kvaliteten och innehållets felfrihet i ärenden som avgörs automatiserat. I bestämmelsen föreskrivs också om riskhantering och planering av förfarandet för att korrigera upptäckta fel. Vid Folkpensionsanstalten har verksamhetssätten för kvalitetssäkringen och -kontrollen dokumenterats och de personer som ansvarar för kvalitetssäkringen och -kontrollen har utsetts.

Folkpensionsanstalten har innan det automatiserade beslutsförfarandet infördes försäkrat sig om att förfarandet motsvarar de uppgjorda behandlingsreglerna genom att testa förfarandet på ett heltäckande sätt. Dessutom har Folkpensionsanstalten genom språkvårdsåtgärder försäkrat sig om att de automatiserade besluten formuleras sig på ett gott språk.

Folkpensionsanstalten har dokumenterat hur kvaliteten på det automatiserade beslutsförfarandet övervakas efter införandet. Kvalitetskontrollen genomförs i regel genom slumpmässigt urval av vissa automatiska beslut för manuell granskning. Förfarandena för hantering av eventuella felsituationer har planerats och dokumenterats.

4 Förteckning över handlingar som ligger till grund för beslut om ibruktagande

Konsekvensbedömning avseende dataskydd

Beskrivning av behandlingsåtgärden

Kvalitetssäkringsdokumentation och kvalitetskontrollplan

5.2.2025

5 Förvaringstid

Om det automatiserade beslutsförfarandet tas ur bruk, bevarar Folkpensionsanstalten detta beslut om införande även därefter i minst fem år. Tidsfristen inleds i början av följande kalenderår efter att förfarandet tagits ur bruk.

6 Sökande av ändring

Det här beslutet kan inte överklagas.

7 Tidpunkt för införandet och beslut om införandet

Automatiserade beslut infördes 21.1.2025. Beslutet om införandet fattades av utvecklingsenhetens chef Pirkko Kilpeläinen.

8 Närmare information

Närmare information om det automatiserade beslutsförfarandet fås på Telefontjänst för Rehabilitering och handikappbidrag 020 692 225 eller på adressen Folkpensionsanstalten, Registratorskontoret, PB 450, 00056 FPA. E-post: kirjaamo(a)kela.fi